

Tegemoetkomingen voor mantelzorgers

UITGAVE OKTOBER 2019

MANTELZORG STEEKKAART 2

samana

samen met

Zorgen voor een familielid, buur of vriend die ernstig ziek is en zorg nodig heeft... veel mensen rollen er geleidelijk aan in.

Wat begint met af en toe een handje toesteken, evolueert stapje voor stapje naar meer intensieve zorg. Vaak is er al heel wat tijd verstreken voor je beseft dat je mantelzorg bent. Veel mantelzorgers vinden het ook vanzelfsprekend wat ze doen.

Samana wil dat mantelzorgers de erkenning en waardering krijgen die ze verdienen. Er bestaan momenteel al aantal tegemoetkomingen voor mantelzorgers die deze erkenning tastbaar maken. Een stap in de goede richting!

1. De Vlaamse sociale bescherming

Iedere Vlaming betaalt (vanaf 26 jaar) een zorgbijdrage voor de Vlaamse sociale bescherming. CM-Zorgkas brengt deze Vlaamse sociale bescherming in de praktijk. Je betaalt hiervoor jaarlijks 51 euro (of 26 euro bij een verhoogde tegemoetkoming: <http://www.cm.be/vt>). In Brussel kan je kiezen om je aan te sluiten. Zo draagt iedereen zijn steentje bij om zorg betaalbaar te houden.

De Vlaamse sociale bescherming bestaat momenteel uit: het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden (ZVZ), het zorgbudget voor mensen met een handicap (BOB), het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood. Een belangrijke vereiste om beroep te kunnen doen op een tegemoetkoming binnen de Vlaamse sociale bescherming is dat je in orde bent met je lidmaatschap bij de zorgkas.

Zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden

De zorgverzekering geeft rusthuisbewoners en zwaar zorgbehoevende personen die thuis verzorgd worden financieel steun. Zij krijgen maandelijks een vast bedrag van 130 euro als tegemoetkoming in de niet-medische kosten (gezinszorg, poetshulp, aankoop hulpmiddelen, mantelzorg, verblijfskosten in rusthuis of instelling, ...).

Wie komt in aanmerking?

Om in aanmerking te komen moet je over een officieel attest beschikken dat voldoende verlies aan zelfredzaamheid bewijst (een attest van de Federale overheidsdienst Sociale Zekerheid, vanuit gezinszorg, vanuit de kinderbijslag of vanuit de ziekteverzekering). Indien je geen van bovenstaande attesten kan voorleggen, kan er een onderzoek gebeuren naar de graad van zorgbehoefendheid door de diensten Maatschappelijk Werk van de CM, de Diensten voor Gezinszorg (Familiehulp, Familiezorg, Landelijke Thuiszorg...) of de OCMW's. Iemand van deze diensten zal op basis van een bepaalde schaal (de BEL-profielschaal) de zorgbehoefendheid inschatten die minstens 35 punten moet scoren.

Mensen met een handicap hebben geen recht op het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden als ze een persoonsvolgend budget ontvangen (<http://www.cm.be/diensten-en-voordelen/handicap/pvf/pvb.jsp>) of voltijds verblijven in een bepaalde voorziening.

Er is ook een tussenkomst voor residentiële zorg voorzien als je in een erkend rustoord, rust- en verzorgingstehuis of psychiatrische verzorgingsinstelling verblijft.

Hoe aanvragen?

De aanvraag gebeurt bij je CM-Zorgkas.

2. Tegemoetkomingen voor werkende mantelzorgers

Werk combineren met mantelzorg is niet altijd evident. Stoppen met werken heeft vaak grote financiële gevolgen en is een ingrijpende beslissing. Gelukkig bestaan er een aantal manieren om de combinatie tussen werk en mantelzorg haalbaar te maken.

In de privésector bestaat er het tijdskrediet met motief en/of verlof om medische bijstand of palliatief verlof. Tijdskrediet met motief kan je opnemen voor:

- de zorg voor een eigen of geadopteerd kind tot 8 jaar
 - palliatieve zorg
 - zorg of bijstand voor een zwaar ziek gezins- of familielid tot in de 2de graad
 - zorg voor een gehandicapt kind tot 12 jaar
- Je kan dit tijdskrediet tot maximum 51 maanden opnemen.

Daarnaast bestaan er thematische verloven zoals het ouderschapsverlof, palliatief verlof en zorgverlof. Hiervoor zijn andere voorwaarden van toepassing.

Voor beide tegemoetkoming kan een uitkering verkregen worden. De vergoedingen zijn afhankelijk van een aantal criteria (bv. de sector waarin je werkt, leeftijd, hoelang je al werkt, ...). Beide soorten verlof (tijdskrediet en thematisch verlof) kunnen na elkaar opgenomen worden. In sommige situaties en onder bepaalde voorwaarden kan de Vlaamse overheid een aanmoedigingspremie voorzien als aanvulling op de uitkering.

De mogelijkheden zijn anders in de openbare sector. Om je hierover te informeren start je best met een gesprekje bij je personeelsdienst en/of bij je vakbond.

Meer info rond mantelzorg en werken vind je terug in Steekkaart 4 'Mantelzorg en buitenshuis werken'.

Je kan deze aanvragen via mantelzorg@samana.be

Kijk ook eens op www.mantelzorgers.be

3. Gemeentelijke mantelzorgpremie

Als erkende mantelzorgvereniging vindt Samana het belangrijk dat er in elke gemeente een mantelzorgpremie bestaat. Ook in 2017 maakten we een stand van zaken op van deze uitkeringen.

Van de 308 gemeenten in Vlaanderen had in 2017 75 % een mantelzorgpremie. Een status quo in vergelijking met 2014, maar een daling tegenover 2012, toen 82 % van de gemeenten een mantelzorgpremie uitkeerden.

De gemiddelde mantelzorgpremie bedraagt 29 euro per maand. Ook hier merken we een daling als we vergelijken met 2012: toen bedroeg de gemiddelde mantelzorgpremie nog 30 euro (en in 2010 nog 32 euro).

Er zijn meestal een hele reeks voorwaarden waarin je moet voldoen om recht te hebben op de gemeentelijke mantelzorgpremie. De gemeenten beslissen hier autonoom over. De meest voorkomende voorwaarden gaan over:

- het inwonen van de zorgbehoevende persoon bij de mantelzorger
- leeftijd
- mantelzorgers en zorgbehoevende die in de gemeente wonen
- de mate van zelfredzaamheid
- een familieband

Elke gemeente kan zelf over bijkomende voorwaarden beslissen.

Om te weten of jouw gemeente een gemeentelijke mantelzorgpremie toekent, kijk je eens op www.ma-zo.be. Je kan ook steeds contact opnemen met de dienst maatschappelijk werk van je ziekenfonds, je gemeente of OCMW.

In 2017 maakte Samana een overzicht van alle gemeenten die een gemeentelijke mantelzorgpremie (of soortgelijke tegemoetkoming) toekennen. Dit is een momentopname waarin gemeenten en OCMW's op elk moment wijzigingen kunnen doorvoeren.

Onderstaand overzicht biedt een idee in welke gemeenten een tegemoetkoming bestaat en waar verdere navraag zeker aan te raden is:

In 2017 bestond in volgende gemeenten een mantelzorgpremie (soms onder een andere benaming):

ANTWERPEN

Aartselaar, Antwerpen/District Hoboken, Antwerpen/District Wilrijk, Antwerpen/District Deurne, Antwerpen/District Berchem, Arendonk, Beerse, Berlaar, Boechout, Bornem, Brasschaat, Duffel, Essen, Geel, Grobbendonk, Herentals, Herenthout, Herselt, Hoogstraten, Kalmthout, Kasterlee, Lier, Lille, Lint, Mechelen, Meerhout, Merksplas, Mol, Mortsel, Niel, Nijlen, O.Turnhout, Putte, Puurs, Ravels, Retie, Rijkervorsel, Rumst, Schelle, Schilde, St Amands, St Katelijne Waver, Stabroek, Vorselaar, Winegem, Wommelgem, Wuustwezel.

LIMBURG

Alken, As, Bocholt, Genk, Gingelom, Ham, Hamont-Achel, Hasselt, Hechtel-Eksel, Heers, Herk-de-stad, Houthalen-Helchteren, Kortesseem, Lanaken, Lommel, Lummen, Maaseik, Maasmechelen, Meeuwen-Gruitrode, Neerpelt, Nieuwerkerken, Opglabbeek, Overpelt, Peer, Riemst, St-Truiden, Tessenderlo, Tongeren, Voeren, Wellen, Zonhoven, Zutendaal.

OOST-VLAANDEREN

Aalst, Aalter, Berlare, Beveren, Deinze, Denderleeuw, Dendermonde, Destelbergen, Erpe-Mere, Evergem, Gavere, Geraardsbergen, Haaltert, Hamme, Kaprijke, Knesselare, Kruibeke, Kruishoutem, Laarne, Lebbeke, Lede, Lierde, Lochristi, Lokeren, Lovendegem, Maarkedal, Maldegem, Merelbeke, Moerbeke, Nazareth, Nevele, Ninove, Oosterzele, Oudenaarde, Sint-Gillis-Waas, Sint-Lievens-Houtem, Sint-Niklaas, Temse, Waasmunster, Wetteren, Wortegem-Petegem, Zele, Zingem, Zomergem, Zulte, Zwalm.

VLAAMS-BRABANT

Affligem, Beersel, Begijnendijk, Bekkevoort, Bertem, Bierbeek, Boortmeerbeek, Boutersem, Dilbeek, Drogenbos, Galmaarden, Glabbeek, Gooik, Grimbergen, Haacht, Halle, Herent, Herne, Hoeilaart, Holsbeek, Kapelle-op-den-Bos, Keerbergen, Kortenaeken, Kortenberg, Kraainem, Landen, Lennik, Liedekerke, Linkebeek, Linter, Londerzeel, Lubbeek, Machelen, Meise, Merchtem, Oud-Heverlee, Overijse, Pepingen, Roosdaal, Rotselaar, Scherpenheuvel, Steenokkerzeel, St-Pieters-Leeuw, Ternat, Tervuren, Tiel-Winge, Tienen, Tremelo, Zaventem, Zemst, Zoutleeuw.

WEST-VLAANDEREN

Alveringem, Ardoos, Avelgem, Beernem, Blankenberge, Bredene, Brugge, Damme, De Haan, De Panne, Deerlijk, Dentergem, Diksmuide, Harelbeke, Hooglede, Houthulst, Ichtegem, Ieper, Ingelmuister, Jabbeke, Koekelare, Koksijde, Kortemark, Kortrijk, Kuurne, Langemark, Ledegem, Lendeledede, Lichtervelde, Lo-Reninge, Menen, Mesen, Meulebeke, Middelkerke, Moorslede, Nieuwpoort, Oostkamp, Oostrozebeke, Oudenburg, Pittem, Poperinge, Roeselare, Ruiselede, Staden, Spiere-Helkijn, Tiel, Torhout, Veurne, Vleteren, Waregem, Wervik, Wevelgem, Wielsbeke, Wingene, Zedelgem, Zonnebeke, Zuienkerke, Zwevegem.

BRUSSEL

Etterbeek

Neem ook eens een kijkje op www.ma-zo.be voor meer informatie, uitwisseling met andere mantelzorgers, ...